నూతన గనులను సాధించుకోవాలి

కోలిండియా, సింగరేణిపై కేంద్ర బొగ్గు గనులశాఖ మంత్రి కిషన్‌రెడ్డి

హైదరాబాద్, మే 29 (నమస్తే తెలంగాణ): వచ్చే రోజుల్లో ఇంధన రంగంలో స్వయం సమృద్ధిని సాధించే విషయంలో ప్రభుత్వరంగ బొగ్గు సంస్థలు డిమాండ్‌కు తగినట్టుగా నాణ్యమైన బొగ్గును ఉత్పత్తి చేసేలా సమాయత్తం కావాలని కేంద్ర బొగ్గు, గనులశాఖ మంత్రి జీ కిషన్‌రెడ్డి పిలుపునిచ్చారు. బొగ్గు సంస్థల మనుగడకు కొత్త గనులను పెంచుకోవడం అత్యంత అవసరమని, ఉత్పత్తి వ్యయాన్ని తగ్గించడం ద్వారా వినియోగదారులకు బొగ్గు అందుబాటులోకి తీసుకురావచ్చని, తద్వారా విద్యుత్ ఉత్పత్తి వ్యయం తగ్గి ప్రజలకు ఆర్థికంగా లబ్ధి చేకూరుతుందని అన్నారు. వీడియో కాన్ఫరెన్స్ ద్వారా మంత్రి అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ సమీక్ష సమావేశానికి కోలిండియా, సింగరేణి ఉన్నతాధికారులు హాజరయ్యారు. సింగరేణి సీఎండీ ఎన్ బలరాం హైదరాబాద్ సింగరేణి భవన్ నుంచి సమీక్షలో పాల్గొని పవర్ పాయింట్ ప్రజెంటేషన్ ద్వారా కంపెనీ ప్రగతి, భవిష్యత్తు ప్రణాళికలు తదితర అంశాలను వివరించారు. ఈ సందర్భంగా బొగ్గు ఉత్పత్తి వ్యయం తగ్గింపు, నాణ్యత, సరఫరా తదితర అంశాల్లో ఎదురవుతున్న సవాళ్లు, వాటిపై తీసుకోవాల్సిన చర్యలపై మంత్రి పలు సూచనలు చేశారు. కార్మికుల జీతాలు, సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ఇబ్బంది లేకుండా బొగ్గు ఉత్పత్తి ఖర్చు గణనీయంగా తగ్గించాలని సూచించారు. ఇందుకోసం కార్మిక సంఘాల సహకారాన్ని తీసుకోవాలని, పని సంస్కృతిని మెరుగుపరచాలని కోరారు.

రహస్య పత్రాలను లీక్‌చేస్తే కఠిన చర్యలు

సింగరేణి సంస్థకు సంబంధించిన రహస్య సమాచారాన్ని బయటకు లీక్ చేస్తే కఠిన చర్యలు తీసుకుంటామని సంస్థ డైరెక్టర్ (పీపీ అండ్ పర్సనల్) హెచ్చరించారు. ఈ మేరకు గురువారం ఒక సర్క్యూలర్ జారీచేశారు. కంపెనీ రహస్య పత్రాలు తమకు ఇవ్వాల్సిందిగా కొందరు వ్యక్తులు ఉద్యోగులను, అధికారులను బెదిరిస్తున్నట్టు, ఒత్తిడికి గురిచేస్తున్నట్టు తెలుస్తున్నదని, అలాంటి వ్యక్తులు ఏ స్థాయిలో ఉన్నా లెక్క చేయాల్సిన అవసరం లేదని స్పష్టంచేశారు.

బ్యాంకింగ్ మోసాలు 36 వేల కోట్లు

2024-25లో తగ్గిన ఫ్రాడ్.. నష్టాలు మూడింతలు

రిజర్వుబ్యాంక్ వార్షిక నివేదికలో వెల్లడి

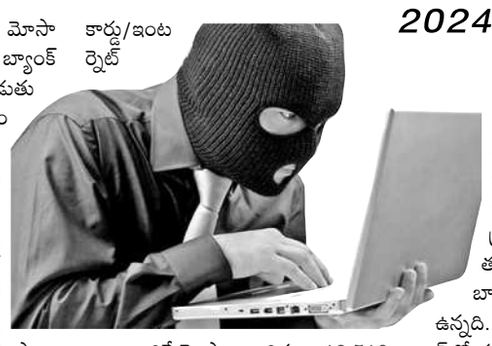

కార్డు/ఇంటర్నెట్

ముంబై, మే 29: బ్యాంకింగ్‌లో మోసాలను నియంత్రించడానికి రిజర్వు బ్యాంక్ చేస్తున్న ప్రయత్నాలు బెడిసికొడుతున్నాయి. రుణ ఖాతాలు, డిజిటల్ చెల్లింపులకు సంబంధించి సంఖ్య పరంగా తగ్గినప్పటికి విలువ పరంగా చూస్తే మాత్రం మూడింతలు పెరిగాయి. గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరానికిగాను రిజర్వు బ్యాంక్ విడుదల చేసిన తన వార్షిక నివేదికలో ఈ విషయాన్ని స్పష్టంచేసింది. 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.36,014 కోట్ల విలువైన మోసాలు జరిగాయని తెలిపింది. అంతక్రితం ఏడాది రూ.12,230 కోట్ల మోసాలు జరిగాయి. సంఖ్యపరంగా చూస్తే మాత్రం 2023-24లో 36,060 మోసాలు జరగగా, ఆ తర్వాతి ఏడాదికిగాను 23,953కి తగ్గాయి. ప్రధానంగా 122 కేసులకు సంబంధించి సుప్రీంకోర్టు గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరంలో వర్గీకరించడం వల్లనే విలువ భారీగా పెరిగిందని తెలిపింది. బ్యాంకింగ్ మోసాల్లో డిజిటల్ పేమెంట్లు, కార్డు, ఇంటర్నెట్ ద్వారా జరిగే మోసాలు అధికంగా ఉన్నాయని పేర్కొంది. మొత్తం మోసాల్లో 60 శాతం మోసాలు ప్రైవేట్ రంగ బ్యాంకుల్లోనే జరిగాయని తెలిపింది. మొత్తం విలువల్లో వీటి వాటా 71 శాతంగా ఉన్నది. ద్వారా జరిగే మోసాలు అధికంగా 13,516గా నమోదయ్యాయి. మొత్తం 23,956 మోసాల్లో వీటి వాటా 56.5 శాతంగా ఉన్నది. లక్ష రూపాయల కంటే అధికంగా నమోదైన మోసాల గురించి ఆర్బీఐ వివరించింది.

25% పెరిగిన కరెన్సీ ప్రింటింగ్ ఖర్చులు

కరెన్సీ ప్రింటింగ్ కోసం పెట్టే రిజర్వు బ్యాంక్ గరిష్ఠ స్థాయిలో ఖర్చు చేస్తున్నది. గతేడాదికిగాను కరెన్సీల ప్రింటింగ్ కోసం రూ.6,372.8 కోట్ల నిధులను ఖర్చు చేసింది. అంతక్రితం ఏడాది ఖర్చు చేసిన రూ.5,101.4 కోట్లతో పోలిస్తే 25 శాతం పెరిగినట్టు తన వార్షిక నివేదికలో వెల్లడించింది. నోట్లు సంఖ్య ఆరు శాతం అధికం కాగా, విలువ పరంగా చూస్తే 5.6 శాతం పెరిగాయి. కరెన్సీ ప్రింటింగ్‌లో రూ.500 నోట్ 86 శాతం వాటా కలిగివున్నది. క్రితం ఏడాదితో పోలిస్తే స్వల్పంగా తగ్గింది. అలాగే రూ.10 డినామినేషన్ బ్యాంక్ నోట్ వాటా 16.4 శాతంగా ఉన్నది. మొత్తం బ్యాంక్ నోట్ల సర్క్యూలేషన్‌లో రూ.10, రూ.20, రూ.50 మొత్తంగా 31.7 శాతం వాటా కలిగివున్నది. రెండేండ్ల క్రితం రద్దు చేసిన రూ.2 వేల నోట్లలో ఇప్పటి వరకు 98.2 శాతం నోట్లు బ్యాంకుల వద్ద జమ అయ్యాయి. ప్రస్తుతం మార్కెట్లో రూ.2, 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500 నోట్లు చలామణిలో ఉన్నాయి.

బ్యాలెన్స్ షీట్ పెరుగుదల

రిజర్వు బ్యాంక్ బ్యాలెన్స్ షీట్ ఏడాది ప్రాతిపదికన 8.20 శాతం ఎగబాకి రూ.76.25 లక్షల కోట్లకు చేరుకున్నది. నగదు నిల్వలు అత్యధికంగా ఉండటంతో గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరానికిగాను సెంట్రల్ బ్యాంక్..కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రూ.2.69 లక్షల కోట్ల డివిడెండ్ చెల్లింపులు జరిపింది. పసిడి ఆస్తులు 52.09 శాతం అధికమవగా, దేశీయ పెట్టుబడులు 14.32 శాతం, విదేశీ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్లు 1.70 శాతం అధికమయ్యాయి.

పసిడి నిల్వలు హైజంప్

రిజర్వు బ్యాంక్ వద్ద ఉన్న పసిడి నిల్వలు రికార్డు స్థాయిలో దూసుకుపోయాయి. గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరానికిగాను సెంట్రల్ బ్యాంక్ విడుదల చేసిన వార్షిక నివేదికలో పసిడి విలువ ఏడాది ప్రాతిపదికన 57.12 శాతం ఎగబాకి రూ.4,31,624.8 కోట్లకు చేరుకున్నట్లు తెలిపింది. అదనంగా 54.13 మెట్రిక్ టన్నుల బంగారాన్ని కొనుగోలు చేయడంతోపాటు ధరలు రికార్డు స్థాయికి చేరుకోవడం వల్లనే విలువ పెరిగిందని వెల్లడించింది. మార్చి 31, 2024 నాటికి గోల్డ్ రిజర్వులు రూ.2,74,714.27 కోట్లుగా ఉన్నది.

ఆర్బీఐ నివేదికలో కీలక అంశాలు..

- ముక్కలు చేసిన నోట్లతో కణ బోర్డులను తయారు చేస్తున్నారు.
- డిజిటల్ కరెన్సీ లావాదేవీలు రూ.1,016 కోట్లుగా నమోదయ్యాయి. క్రితం ఏడాది రూ.234 కోట్లుగా ఉన్నాయి.
- ప్రస్తుతం రిజర్వుబ్యాంక్ వద్ద 879.58 మెట్రిక్ టన్నుల విలువైన గోల్డ్ రిజర్వులు ఉన్నాయి. అంతక్రితం ఏడాది 822.10 మెట్రిక్ టన్నులు ఉన్నాయి.
- 311.38 మెట్రిక్ టన్నుల విలువైన పసిడి ఆస్తులు కలిగివుండగా, మిగతా 568.20 మెట్రిక్ టన్నుల విలువైన పసిడి బ్యాంకింగ్ డిపార్ట్‌మెంట్ల వద్ద ఉన్నది.
- గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరంలో అదనంగా 54.13 మెట్రిక్ టన్నుల విలువైన పసిడిని కొనుగోలు చేసింది.

చివరి అరగంటలో కొనుగోళ్లు

320 పాయింట్లు పెరిగిన సెన్సెక్స్

ముంబై, మే 29: స్టాక్ మార్కెట్ల వరుస నష్టాలకు బ్రేక్‌పడింది. అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ ప్రతీకార సుంకాల విధింపుపై అక్కడి కోర్టు అభ్యంతరాలు వ్యక్తంచేయడంతో అంతర్జాతీయ స్టాక్ మార్కెట్లు భారీగా పుంజుకున్నాయి. ఇదే క్రమంలో దేశీయ సూచీలు కూడా లాభాల్లో ముగిశాయి. ఉదయం నుంచి తీవ్ర ఊగిసలాటల మధ్య కొనసాగిన సూచీలు చివరి అరగంటలో మదుపరులు ఎగబడి కొనుగోళ్లు జరపడంతో భారీగా లాభపడ్డాయి. ఒక దశలో 500 పాయింట్లకు పైగా పెరిగిన 30 షేర్ల ఇండెక్స్ సూచీ సెన్సెక్స్ చివరకు 320.70 పాయింట్లు అందుకొని 81,633.02 వద్ద ముగిసింది. మరో సూచీ నిఫ్టీ సైతం 81.15 పాయింట్లు అందుకొని 24,833.60 వద్ద స్థిరపడింది. ప్రస్తుత నెలకుగాను డెరివేటివ్ కాంట్రాక్ట్ గడువు ముగియడంతో మదుపరులు కొనుగోళ్లకు మొగ్గుచూపారు. ఫలితంగా మెటల్, రియల్టీ, ఫార్మా, ఐటీ రంగ షేర్లు అత్యధికంగా లాభపడ్డాయి. ఇండస్‌ఇండ్ బ్యాంక్ మాజీ సీఈవో సుమంత్‌పై మార్కెట్ నియంత్రణ మండలి సెబీ నిషేధం విధించడంతో ఈ బ్యాంక్ షేరు భారీగా లాభపడింది. ఇంట్రాడేలో 3 శాతానికి పైగా లాభపడిన బ్యాంక్ షేరు చివరకు 2.41 శాతం పెరిగి టాప్ గెయినర్‌గా నిలిచింది. దీంతోపాటు సన్‌ఫార్మా, అదానీ పోర్ట్స్, ఎటర్నల్, టాటా స్టీల్, టెక్ మహీంద్రా, యాక్సిస్ బ్యాంక్‌లు కూడా లాభాల్లో ముగిశాయి. కానీ, బజాజ్ ఫైనాన్స్, ఐటీసీ, బజాజ్ ఫిన్‌సర్వ్, ఏషియన్ పెయింట్స్ మాత్రం నష్టపోయాయి. రంగాల వారీగా చూస్తే రియల్టీ 1.21 శాతం అధికమవగా, మెటల్, ఐటీ, సర్వీసెస్, టెక్నాలజీ, కమోడిటీస్ షేర్లకు మదుపరుల నుంచి మద్దతు లభించగా..ఎఫ్ఎంసీజీ రంగ షేరు నష్టపోయింది.

అమర రాజా రూ.5.20 డివిడెండ్

హైదరాబాద్, మే 29: అమర రాజా ఎనర్జీ అండ్ మొబిలిటీ ఆశాజనక ఆర్థిక ఫలితాలు ప్రకటించింది. గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి త్రైమాసికానికిగాను రూ.2,974 కోట్ల ఆదాయంపై రూ.224 కోట్ల పన్నులు చెల్లించకముందు నికర లాభాన్ని గడించింది. అలాగే 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరానికిగాను రూ.12,405 కోట్ల ఆదాయంపై రూ.1,299 కోట్ల లాభాన్ని నమోదు చేసుకున్నది. దీంతోపాటు ప్రతిషేరుకు రూ.5.20 డివిడెండ్‌ను ప్రతిపాదించింది.

పోకర్ణ లాభం మూడింతలు

హైదరాబాద్, మే 29: గ్రానైట్ తయారీ సంస్థ పోకర్ణ అంచనాలకుమించి రాణించింది. గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి త్రైమాసికానికిగాను సంస్థ రూ.రూ.58.90 కోట్ల నికర లాభాన్ని గడించింది. అంతక్రితం ఏడాది నమోదైన లాభంతో పోలిస్తే మూడు రెట్లు పెరిగినట్లు వెల్లడించింది. అలాగే ఆదాయం ఏడాది ప్రాతిదదిన 62.50 శాతం ఎగబాకి రూ.262.68 కోట్లుగా నమోదైంది. 2024-25కిగాను రూ.930.10 కోట్ల ఆదాయంపై రూ.187.54 కోట్ల లాభాన్ని ఆర్జించింది.

పసిడి కొనుగోళ్లకు ధరల షాక్

2025-26లో 10 శాతం వరకు తగ్గనున్న డిమాండ్: ఇక్రా నివేదికలో వెల్లడి

ముంబై, మే 29: రికార్డు స్థాయిలో దూసుకుపోయిన ధరల కారణంగా బంగారు ఆభరణాల వినిమయంపై ప్రతికూల ప్రభావం చూపుతున్నది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఆభరణాల వినిమయం 9 శాతం నుంచి 10 శాతం వరకు తగ్గే అవకాశాలున్నాయని దేశీయ రేటింగ్ ఏజెన్సీ ఇక్రా విడుదల చేసిన నివేదికలో వెల్లడించింది. గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరంలో బంగారం ధరలు 33 శాతం పెరగడం ఇందుకు కారణమని తెలిపింది. 2024-25లో కడ్డీల వినిమయం 17 శాతం, నాణేలు 25 శాతం చొప్పున పెరిగాయని పేర్కొంది. అంతర్జాతీయంగా అనిశ్చిత పరిస్థితులు నెలకొనడంతో మదుపరులు తమ పెట్టుబడులను సురక్షితమైన అతి విలువైన లోహాలవైపు మళ్లించడంతో వీటి ధరలు రాకెట్ వేగంతో దూసుకెళ్లాయని ఇక్రా సీనియర్ వైస్ ప్రెసిడెంట్, గ్రూపు హెడ్ జితిన్ మక్కర్ తెలిపారు. ఈ ఏడాది కడ్డీలు, నాణేల డిమాండ్ 10 శాతం మించే అవకాశాలు లేదని ఆయన స్పష్టంచేశారు. రిటైల్ విస్తరణ, అసంఘటిత విభాగం అధిక వృద్ధిని నమోదు చేసుకుంటున్నదంటున్న ఆయన.. పెరుగుతున్న ధరల కారణంగా వినియోగం తగ్గుతున్నప్పటికీ, పండుగ సీజన్‌లో డిమాండ్ తగ్గే అవకాశాలు లేవని స్పష్టంచేశారు. గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరంలో బంగారు ఆభరణాల వినిమయం విలువలో గణనీయమైన 28 శాతం పెరుగుదల కనిపించింది. ఈ ఏడాది కూడా ఇదే తరహా పెరుగుదల ఉంటుందని పేర్కొంది.

ధరలు పెరిగే అవకాశాలు తక్కువే..

ప్రస్తుతం కొనసాగుతున్న బంగారం ధరలు ఈ ఏడాది ఇదే స్థాయిలో కొనసాగే అవకాశాలున్నాయని ఇక్రా విడుదల చేసిన నివేదికలో వెల్లడించింది. అంతర్జాతీయంగా ఏదైనా అనిశ్చిత పరిస్థితులు నెలకొంటే తప్ప ధరల్లో పెద్దగా మార్పులు ఉండవని తెలిపింది.

రూ.500 తగ్గిన తులం ధర

గత కొన్ని రోజులుగా పెరుగుతూ వచ్చిన బంగారం ధరలు తగ్గుముఖం పట్టాయి. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో అతి విలువైన లోహాలకు డిమాండ్ పడిపోవడంతో దేశీయ రాజధాని న్యూఢిల్లీలో 99.9 శాతం స్వచ్ఛత కలిగిన పుత్తడి ధర రూ.500 దిగొచ్చింది. దీంతో పదిగ్రాముల విలువ రూ.99 వేల దిగువకు రూ.98,500కి పడిపోయింది. అలాగే 99.5 శాతం స్వచ్ఛత కలిగిన గోల్డ్ ధర అంతే స్థాయిలో తగ్గి రూ.98 వేలుగా నమోదైంది. కానీ, వెండి ధరలు యథాతథంగా ఉన్నాయి. కిలో వెండి రూ.1,00,000గా ఉన్నది.

ధర రూ.88,942

నయా జుపిటర్

న్యూఢిల్లీ, మే 29: ప్రముఖ వాహన సంస్థ టీవీఎస్ మోటర్ కంపెనీ..దేశీయ మార్కెట్లోకి అప్‌గ్రేడ్ చేసిన నయా స్కూటర్‌ను అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చింది. జూపిటర్ 125 డ్యూయల్ టోన్ స్మార్ట్‌కనెక్ట్‌ని పరిచయం చేసింది. ఈ స్కూటర్ ధర రూ.88,942గా నిర్ణయించింది. ఈ ధరలు ఢిల్లీ షోరూంనకు సంబంధించినవి.

జావా యెజ్డీ షోరూం

జావా యెజ్డీ.. తాజాగా హైదరాబాద్‌లో మరో షోరూంను తెరిచింది. కంపెనీకి చెందిన వాహనాలకు డిమాండ్ అధికంగా ఉండటం వల్లనే మరో షోరూంను ప్రారంభించినట్టు కంపెనీ వర్గాలు వెల్లడించాయి.

పబ్లిక్, ఫౌండేషన్ స్కూల్స్ ఏర్పాటుకు కసరత్తు

పైలెట్ ప్రాజెక్టుగా మధిర నియోజకవర్గం ఎంపిక

పబ్లిక్ స్కూల్‌గా మారనున్న మధిర జూనియర్ కళాశాల

మధిర, మే 29 : మధిర నియోజకవర్గంలోని ఐదు మండలాల్లో తెలంగాణ పబ్లిక్ స్కూల్స్‌తోపాటు ఫౌండేషన్ స్కూల్స్ అమలు చేసేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కసరత్తు చేస్తున్నది. నాలుగో తరగతి నుంచి పదో తరగతి వరకు పబ్లిక్ స్కూల్ గాను, ప్రీ స్కూల్ నుంచి మూడో తరగతి వరకు ఫౌండేషన్ స్కూల్‌గా ఏర్పాటు చేసేందుకు అధికారులు ప్రభుత్వానికి నివేదిక పంపారు. మధిర నియోజకవర్గంలోని ప్రతి మండలంలో మూడు పబ్లిక్ స్కూల్స్‌ను ఏర్పాటు చేయనున్నారు. నాలుగో తరగతి నుంచి పదో తరగతి వరకు డిజిటల్ విద్యను అన్ని ప్రమాణాల్లో అందించనున్నారు. కార్పొరేట్ పాఠశాలలను మరిపించేలా బస్సు సౌకర్యం కూడా ఏర్పాటు చేసి నాణ్యమైన విద్యను అందించనున్నారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పాఠశాలలకు జీవం పోసే విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రణాళికను రూపొందించగా.. మధిర నియోజకవర్గాన్ని పైలెట్ ప్రాజెక్టుగా ఎంపిక చేసింది. 2026-27 విద్యా సంవత్సరంలో పూర్తిగా తెలంగాణ పబ్లిక్ స్కూల్స్‌లో విద్యాబోధన జరిగేలా ప్రభుత్వం ప్రణాళికలను తయారుచేస్తున్నదని బోనకల్లు మండల విద్యాశాఖ అధికారి దామాల పుల్లయ్య తెలిపారు.

'పల్లె'పాలనకు కాసుల్లేవ్..!

ఇబ్బందులు పడుతున్న పంచాయతీ కార్యదర్శులు

అంజనాపురం గ్రామ పంచాయతీ కార్యాలయం

బూర్గంపహాడ్, మే 29 : పల్లెలో పాలనకు డబ్బుల్లేక పంచాయతీ కార్యదర్శులు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. సర్పంచుల పదవీకాలం ముగిసిన నాటినుంచి పనులకు ఆటంకం కలుగుతున్నది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు విడుదల చేసే నిధులు సకాలంలో రావడం లేదు. ఏడాదికాలంగా కేంద్ర ఆర్థికసంఘం నిధులు సైతం నిలిచిపోయాయి. రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం నిధులు ఐదారునెలలుగా పంచాయతీల్లో జమ కావడం లేదు. పంచాయతీల్లో పన్నులు వసూలుచేసిన నగదు ఎస్టీవోల్లో జమ చేశారు. ఆ నిధులను ఉపయోగించుకుందామని చెక్కులు రాస్తే డ్రా చేసుకోలేని పరిస్థితి ఉందని కార్యదర్శులు వాపోతున్నారు. పల్లెపాలన భారమంతా కార్యదర్శులపై పడుతున్నా బయటకు చెప్పుకోలేని పరిస్థితి వారిది.

కార్యదర్శులపైనే ఆర్థిక భారం..

గతంలో పాలకవర్గాలు ఉన్నప్పుడు ఏ పని కావాలన్నా సర్పంచులు ముందుగా వారి జేబులోంచి ఖర్చు చేసేవారు. తర్వాత బిల్లులు డ్రా చేసుకునేవారు. వారి పదవీకాలం ముగియడంతో ఆ భారమంతా పంచాయతీ కార్యదర్శులపైనే పడింది. ప్రస్తుతం జిల్లావ్యాప్తంగా చిన్న, పెద్ద పంచాయతీల్లో పనిచేస్తున్న కార్యదర్శులు ఒక్కొక్కరు రూ.40 వేల నుంచి రూ.2.50 లక్షలకు పైగానే సొంతంగా తమ జేబుల్లో నుంచి ఖర్చుచేశారు. వేతనాలు రాగానే వాటిని పంచాయతీ అభివృద్ధి పనులకు ఖర్చు చేయడం గమనార్హం. ప్రత్యేకంగా శానిటేషన్, వీధిదీపాల నిర్వహణ, బ్లీచింగ్ పౌడర్ కొనుగోలు, ట్రాక్టర్ నిర్వహణ, డీజిల్ ఖర్చులకు కార్యదర్శులే సొంతంగా భరిస్తున్నారు.

పట్టించుకోని ప్రత్యేకాధికారులు..

పాలకవర్గాల పదవీకాలం పూర్తయిన తర్వాత పంచాయతీలకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేకాధికారులను నియమించింది. ఒక్కొక్కరికి రెండు, మూడు పంచాయతీల బాధ్యతలు అప్పగించడంతో వారు పంచాయతీల పాలనను పట్టించుకోవడంలేదు. వారంలో ఒక సారి కూడా గ్రామాలకు వెళ్లడం లేదు. కార్యదర్శులే ప్రధాన పనులు, సంతకాల కోసం ప్రత్యేకాధికారుల వద్దకు వెళ్తున్నారు.

నిధులు విడుదల కాలేదు..

పంచాయతీల్లో కేంద్ర, రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం నిధులు విడుదల కాని మాట వాస్తవమే. పంచాయతీ ఖాతాల్లో నగదు లేకపోవడంతో ఇంటి పన్నుల రూపంలో వచ్చిన నగదును పారిశుధ్యం, వీధిదీపాలు, తాగునీటి ఖర్చులకు వాడుతున్నాం. ప్రస్తుతం శానిటేషన్, తాగునీరు, వీధి లైటింగ్‌కు ఇబ్బందులు లేవు.

– జమలారెడ్డి, ఎంపీడీవో, బూర్గంపహాడ్

'అంటు మామిడి' @ కూసుమంచి

రోజువారీ కూలి పనులకు వెళ్లిన ఆ యువకులు నేడు నర్సరీలకు యజమానులయ్యారు. 'రాజమండ్రిలో మొక్కలు అంటు కట్టే కూలి పనులున్నాయంట' అని తెలియడంతో అక్కడికి కూలీలుగా వెళ్లిన ఆ కొందరు యువకులు.. తొలుత తమకు చేతినిండా పనిదొరికిందని అనుకున్నారు. అలా క్రమంగా పదుల సంఖ్యలో అక్కడికి వెళ్లిన మరి కొందరు యువకులు.. ఏడాదిపాటు పనిచేస్తూనే మొక్కలు అంటు కట్టే విధానాన్ని నేర్చుకున్నారు. వారిలో ఒకరిద్దరు యువకులు తమ సొంత మండలంలోనే కొద్దిపాటి పెట్టుబడి, కొన్ని మొక్కలతో ఒకటీ రెండు నర్సరీలను ఏర్పాటు చేశారు. ప్రస్తుతం వందకు పైగా పర్వడ్డాయి. వీరంతా కలిసి ఇప్పటి వరకూ వివిధ రకాలకు చెందిన కోటిన్నరకుపైగా హైబిడ్రీ మామిడి మొక్కలు తయారు చేశారు. ఇతర రాష్ట్రాలకూ ఎగుమతి చేస్తున్నారు. నర్సరీల ఏర్పాటు ద్వారా 400 కుటుంబాలకు జీవనాధారంగా మారారు. 'అంటు కట్టే మామిడి మొక్కల'కు కేరాఫ్‌గా వారి మండలాన్ని మార్చారు. వారే.. కూసుమంచి మండలంలోని పలు గిరిజన తండాల యువకులు. -కూసుమంచి, మే 29

- గిరిజన యువతకు ఉపాధి.. మరెందరికో జీవనోపాధి
- నర్సరీల్లో కోటిన్నరకుపైగా మొక్కల పెంపకం, ఎగుమతి
- 20 రకాలకుపైగా హైబ్రీడ్ మామిడి మొక్కల తయారు
- పలు రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేస్తున్న గిరిజన యువత
- ఒకటిగా మొదలై వంద వరకు చేరిన నర్సరీలు
- యజమానులైన కూలీలు.. ఉపాధి దిశగా నర్సరీలు

కూసుమంచిలో మామిడి మొక్కల నర్సరీ

కూసుమంచి మండలంలోని లోక్యాతండా, కోక్యాతండా, జగమాల్‌తండా, ధర్మాతండా, చింతల్‌తండా, కొత్తతండా వంటి గిరిజన తండాలకు చెందిన యువకులు కొన్నేళ్ల క్రితం వరకూ చిన్న చిన్న కూలి పనులకు వెళ్లేవారు. చిరు వ్యాపారాలు చేసేవారు. చేపలు, కూరగాయలు విక్రయించేవారు. ఇలాంటి చిన్న చిన్న పనులతో కుటుంబాలకు చేదోడువాదోడుగా ఉండేవారు. మరికొందరు యువకులు అన్నీ తామై కుటుంబాలను పోషించుకునే వారు. కానీ.. మామిడి మొక్కలు అంటు కట్టే పనులు నేర్చుకున్న తరువాత వారి దశ పూర్తిగా మారిపోయింది. నర్సరీలను నెలకొల్పుకొని వాటికి యజమానులుగా మారిపోయారు. మరికొంతమందికి ఉపాధి కల్పిస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఆయా గ్రామాల్లో ఎక్కడ చూసినా మామిడి మొక్కల అంటుకట్టే నర్సరీలే దర్శనమిస్తున్నాయి.

లారీకి లోడ్ చేస్తున్న కూలీలు

20 కేజీల సంచుల్లో అంటు మామిడి

ఒకటీ రెండు నర్సరీలతో మొదలై..

కూసుమంచి మండలంలోని పలు తండాల నుంచి ఏపీలోని రాజమండ్రి, కాకినాడ, యానాం వంటి ప్రాంతాలకు వెళ్లిన కొందరు యువకులు కొన్నేళ్లపాటు అక్కడ మామిడి నర్సరీల్లో పనిచేస్తూ అంటు కట్టే విధానంలో మెళకువలు నేర్చుకున్నారు. ఈ క్రమంలో 'మా ప్రాంతంలో మేమెందుకు ఇలా మామిడి మొక్కలను అంటు కట్టకూడదు?' అనే ఆలోచన వారికి తట్టింది. దీంతో కూసుమంచి మండలంలోని ఆయా తండాల్లో సుమారు 10 వేల మొక్కలతో ఒకటీ రెండు చిన్న చిన్న నర్సరీలను మొదలుపెట్టారు. అవి మంచి విజయం సాధించి లాభాలను తెచ్చిపెట్టాయి. దీంతో ఆ నర్సరీల సంఖ్య ప్రస్తుతం వందకుపైగా చేరింది. ప్రస్తుతం ఒక్కో నర్సరీలో 20 నుంచి 30 మంది చొప్పున వంద నర్సరీల్లో సుమారు 2 వేల మందికి ఉపాధి పొందుతున్నారు. వీరంతా కలిసి హైబ్రీడ్ మామిడి మొక్కలను తయారు చేసి ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు.

మొక్కల తయారీ విధానం ఇలా..

ఏటా మే నెలలో పనులు మొదలు పెడతారు. మొక్కల పెంపకానికి అనువైన నేల, నీటి వసతులతోపాటు మొక్కల రవాణాకు అనువైన ప్రాంతాన్ని ఎంచుకుంటారు. నెలపాటు ఇతర ప్రాంతాలకు వెళ్లి మామిడి పిక్కెలు(టెంకెలు) తెచ్చి వాటిని మొలకలకు అనువుగా తయారు చేస్తారు. జూన్, జూలై నెలల్లో మొక్కలుగా వచ్చిన టెంకెలను సంచుల్లో పెట్టి రోజూ నీటిని అందిస్తారు. ఆగస్టు చివరికి మొక్కలు పెరుగుతాయి. ఆ తరువాత 30 నుంచి 45 రోజుల మొక్కలు కాగానే.. ఆంధ్రప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక తదితర రాష్ట్రాలకు వెళ్లి అంటు కట్టే పుల్లలను తీసుకొస్తారు. వాటిని వివిధ రకాల హైబ్రీడ్ మామిడి పుల్లలతో అంటు కడతారు. ఐదు నెలలు పూర్తయ్యేసరికి అంటు కట్టిన పుల్లలకు చిగుర్లు వస్తాయి. దీంతో పాత మొక్క చిగుర్లు తొలగిస్తారు. అంటు పుల్ల ఇగుర్లతో మొక్కను పెంచుతారు. జనవరి నుంచి మార్చి మధ్యలో మొక్కలు తయారవుతాయి. వాటిని మహారాష్ట్ర, ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక, కేరళ, ఒడిశా తదితర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేస్తారు. ఒక్కో మొక్క పెంపకానికి రూ.10 నుంచి రూ.12 వరకూ ఖర్చు వస్తుంది. మొక్క ఐదు అడుగులు పెరిగాక ఒక్కో మొక్కను రూ.18 నుంచి రూ.20 చొప్పున విక్రయిస్తారు. లక్ష మొక్కలు అంటుకట్టిన యజమానికి రూ.3 లక్షల నుంచి రూ.6 లక్షల వరకూ లాభం వస్తుంది.

హైబ్రీడ్ మామిడి రకాలు..

కూసుమంచి యువకులు అంటు కట్టే హైబ్రీడ్ మామిడి రకాల్లో బంగినపల్లి, హిమాయత్, తోతాపురి, కొత్తపల్లి, కొబ్బరి, మల్లిక, రుమాని, యలమంద, పునాస, పండూరి, మాధురి, సోనాలిక, చిన్న రసాలు, పెద్ద రసాలు, చెరుకు రసం, నీలాలు, జలాలు, కేసర్, నీలిమ, పులిహోర, దాసరి వంటివి ప్రముఖంగా ఉన్నాయి. వీటిని అధికంగా డిమాండ్ ఉన్న మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక, ఏపీ రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు.

వ్యవసాయం కంటే మంచి లాభాలే ఉన్నాయి..

వ్యవసాయం కంటే మంచిగానే ఆదాయం వస్తోంది. 2 లక్షల మొక్కలతో నర్సరీ ఏర్పాటు చేశాం. ఏపీ, మహారాష్ట్రలకు ఎగుమతి చేస్తున్నాం. మొక్కకు రూ.20 చొప్పున వ్యాపారులు కొనుగోలు చేస్తున్నారు. ఒక్కో ఏడాది నష్టం వచ్చినా నర్సరీలపై ఇష్టంతో మామిడి హైబ్రీడ్ మొక్కలు పెంచుతున్నాం. **–బానోత్ శ్రీలత, సరస్వతి నర్సరీ**

పదేళ్లుగా నర్సరీలు పెంచుతున్నాం..

నేను మొదట రాజమండ్రి వెళ్లి అంటు కట్టేవాడిని. అంతా నేర్చుకొని పాలేరులో నర్సరీని ఏర్పాటు చేసుకున్నా. 2 లక్షల మొక్కలు పెంచుతున్నాం. నిరుడు మంచి లాభమే వచ్చింది. పెరిగిన ధరలు, ఖర్చుల కారణంగా ఈ ఏడాది అంత ఆ